

Revisjonsrapport – Breiskallen avløpsanlegg

Tidsrom for revisjonen: 25. – 26. november 2015	Lovgrunnlag:	Forurensningsloven
Tillatelsens dato: 19.12.2007	Arkivnr. tillatelse:	2007/6858
Telefonnummer: 466 61 971	Arkivnr. revisjon:	2014/5619
Anleggsnummer*: 0529.0016.01	Risikoklasse:	2

Kontaktperson virksomhet: **Bodil Evenstad**

Revisjonsgruppe Fylkesmannen: **Tore Pedersen (revisjonsleder), Linn Christin Myhrer Rueslåtten (revisor) og Nina Marie Aas (revisor)**

---

* Refererer til forurensningsmyndighetenes database Forurensning

Rapportens innhold

Rapporten beskriver påviste avvik og anmerkninger gitt i forbindelse med revisjon etter forurensningsloven med forskrifter, samt tillatelsen av 19.12.2007. Tema for revisjonen er påvirkning av ytre miljø, jf. krav i tillatelse etter forurensningsloven og krav som følger av lover og forskrifter på dette området. Bedriftens internkontroll for å sikre oppfølging av krav til ytre miljø er sentral ved revisjonen.

Bakgrunn og hovedkonklusjon

Det er avdekket **4** avvik og gitt **1** anmerkning.

Rapport godkjent dato: **15.12.2015**

Revisjonsleder: **Tore Pedersen**

Avdelingsdirektør: **Eli Blakstad**

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Innhold

- 1. Innledning**
- 2. Dokumentunderlag**
- 3. Omfang**
- 4. Oppfølging etter revisjonen**
- 5. Vedtak om gebyr**
- 6. Avvik**
- 7. Anmerkinger**
- 8. Andre forhold**
- 9. Gjennomføring av tilsynet**
- 10. Deltakere**

1. Innledning

Varsel om revisjon ble sendt 29. oktober 2015. Revisjonen ble gjennomført 25. og 26. november 2015, og sluttmøte ble holdt 7. desember 2015. Gjeldende tillatelse etter forurensningsloven er gitt av Fylkesmannen 19.12.2007.

Formålet med revisjonen er å undersøke:

- oppfølging av krav etter forurensningsloven med tilhørende forskrifter
- om det systematiske HMS-arbeidet fungerer tilfredsstillende når det gjelder ytre miljø

Dette omfatter undersøkelse av om:

- bedriftens internkontroll for ytre miljø er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og omtalt
- bedriften når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Revisjonen er gjennomført ved gransking av dokumenter, ved samtaler med personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus. Andre relevante forhold nevnes under punkt 8 *Andre forhold*. Funnene som omtales i rapporten beskriver situasjonen ved kontrolltidspunktet.

Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten, jf. offentlighetsloven.

Rapportens status

Rapporten har status som foreløpig. Dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Definisjoner:

- **Avvik:** Brudd på krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- **Anmerkning:** Forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som tilsynsmyndighetene mener det er viktig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for kontrollen:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven av 19.12.2007

Ellers har Fylkesmannen før revisjonen mottatt dokumentasjon fra bedriften om internkontrollen og relevante dokumenter angående organisering, anlegg, drift, målinger og utslipp. Ytterligere dokumentasjon er mottatt og gjennomgått ved revisjonen.

3. Omfang

Revisjonen har vurdert Breiskallen avløpsanlegg, det vil si både renseanlegget og avløpsnett. Tema for revisjonen var drift av renseanlegget, overløp, pumpestasjoner og ledningsnett, overholdelse av renskravene og utslippsmålinger i henhold til krav i tillatelsen og kapittel 14 i forurensningsforskriften.

Alle områder innenfor § 5 annet ledd i internkontrollforskriften ble vurdert ved revisjonen. Internkontrollen skal omfatte følgende:

- Kjennskap til regelverk, ansvar, opplæring og medvirkning i internkontrollen.
- Målsettinger på miljøområdet, oppfølging av disse.
- Risikokartlegging og -vurdering og oppfølging med handlingsplaner og gjennomføring av tiltak.
- Avviksregistrering og -behandling og innføring av rutiner for å forbygge brudd på HMS-kravene.
- Bedriftens interne oppfølging for å sikre at internkontrollen fungerer som forutsatt.

Det kreves skriftlig dokumentasjon på de fleste områdene nevnt over.

4. Oppfølging etter revisjonen

Vestre Toten kommune plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Vestre Toten kommune **innen 6 uker etter at rapporten er mottatt**, sende en skriftlig bekreftelse som viser at avvikene er rettet. Dersom virksomheten mener det ikke lar seg gjøre å rette opp alle avvikene innen denne fristen må tilbakemeldingen inneholde en tidfestet handlingsplan som viser hvordan og når virksomheten vil rette opp avvikene. Virksomheten bes også om gjøre en vurdering av anmerkningen og aktuelle tiltak knyttet til dette.

I forbindelse med sluttmøtet 7. desember 2015, informerte vi kommunen om at vi vil sette i gang en prosess med å utarbeide ny utslippstillatelse for Raufoss tettbebyggelse. Vi vil kalle inn til et møte på nyåret 2016, hvor vi vil avklare våre forventninger til innholdet i en søknad om utslippstillatelse fra kommunen.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmoppst@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oppland, postboks 987, 2626 Lillehammer.

5. Vedtak om gebyr

Breiskallen avløpsanlegg er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3, jf. Fylkesmannens varselbrev datert 29.10.2015. Dette betyr at dere skal betale **kr 84 800,-** i gebyr for den gjennomførte revisjonen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for revisjon (flerdagstilsyn). Gebyrets størrelse kan klages inn til Miljødirektoratet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra denne rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Oppland.

Fylkesmannen viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Avvik

Det ble avdekket følgende avvik ved revisjonen:

Avvik 1: Overløp av urensset kloakkvann håndteres ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 14-5 Avløpsnett

Kommentar:

I forurensningsforskriften § 14-5 står det blant annet at «den ansvarlige skal [...] registrere eller beregne driftstid for utslipp fra overløp.» Under inspeksjonen ble vi informert om at det mangler tidsregistrering ved overløpet til fire pumpestasjoner. Det har ikke blitt registrert overløp ved disse pumpestasjonene tidligere, men det skal likevel være mulig å registrere driftstiden ved et eventuelt overløp.

Avvik 2: Kommunen overholder ikke renskravene for utslipp til vann i 2014

Avvik fra: Utslippstillatelsen punkt 2 Renskrav

Kommentar:

Basert på utslippsrapportering for 2014 så overholder ikke Breiskallen renseanlegg kravene satt i tillatelsen til utslipp av fosfor. Anlegget har også tidligere år ikke overholdt renskravene til prosent reduksjon av fosfor.

Avvik 3: Miljørisikovurdering for avløpsanlegget er ikke tilfredsstillende

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 (vurdere risiko)

Kommentar:

Det er tidligere gjennomført en risikovurdering av avløpsanlegget, men denne er ikke oppdatert. Vi vurderer også risikovurderingen som mangelfull. Viktige deler av anlegget er ikke vurdert, som blant annet overløp, industripåslipp og eventuelle konsekvenser av klimaendringer.

Avvik 4: Avløpsanleggets internkontroll er mangelfull

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 4 og § 5 punkt 7 og 8

Kommentar:

Virksomheten har etablert et skriftlig internkontrollsystem, men dette er ikke holdt ved like. Vi er kjent med at kommunen har gått over til et elektronisk system. I den forbindelse er det prioritert å få alle rutiner over i det nye systemet, men noen rutiner er ikke oppdatert eller relevante lengre.

Avviksbehandlingen er også mangelfull. Alle hendelser, som f.eks. overskridelser av renskravene, blir ikke avviksbehandlet.

7. Anmerkninger

Anmerkning 1: Planlegge for fremtidige klimaendringer

Klimaet er i endring og det er forventet en økning i mengde nedbør og intensitet av nedbør. Klimatilpasning er tatt opp som et tema i kommunedelplanen for vann og avløp, men det er vårt inntrykk at vurderingene i større grad kunne vært brakt inn i prioriteringen av nødvendige tiltak ved avløpsanlegget. Det er viktig at disse vurderingene følges opp i det videre arbeidet, blant annet i miljørisikovurderingen av avløpsanlegget.

Videre er overvannsutfordringen behandlet i kommunedelplan for vann og avløp. Planen beskriver i stor grad overordna føringer og strategier. Kommunen mangler, etter det vi kan se, tallfestede mål for avskjæring av overvann. Generelle prosesskrav kan være vanskelige å følge opp når reguleringsplaner skal behandles eller kommunen skal gjennomføre tilsyn.

8. Andre forhold

Vestre Toten kommune har i de senere årene hatt store utskiftninger av personell innen avløpssektoren. Dette har medført et brudd i kontinuitet og erfaringskompetanse, men etter at alle funksjoner nå er besatt, har vi inntrykk av at avløpssektoren har fått en «ny giv» de siste årene. Kommunen har klart å ta tak i kjente problemområder, samtidig som det er satt i gang arbeid med å planlegge for fremtiden.

Under revisjonen ble vi informert om at et kjent problemområde med mye overløp til Korta, snart er ferdig sanert. I tillegg er det lagt konkrete planer for oppgradering av et annet problemområde ved Roksvoll. Vi registrerer også at kommunen har fulgt opp plikten med å vurdere tilgjengeligheten av tømmestasjoner for bobiler.

Utslippet fra Breiskallen renseanlegg har over flere år ikke overholdt rensekravene, særlig kravet til prosent reduksjon av fosfor har vært utfordrende. Hovedårsaken til dette kan mest sannsynlig tilskrives tynt innløpsvann. Det er kjent at anlegget tilføres mye fremmedvann, noe som fører til uttynning av avløpsvannet, med påfølgende utfordringer med å fjerne forurensninger. I tillegg fører mengden fremmedvann til at det i perioder må ledes avløpsvann til overløp.

Kommunen har nylig utarbeidet ny kommunedelplan for vann og avløp. I planen er det lagt opp et løp med sanering av 2 % av ledningsnettet per år. Dette er et ambisiøst mål, men følger nasjonal anbefaling om ledningsfornyelse for å sørge for tilstrekkelig vedlikehold og for å kunne ta inn et vedlikeholdsetterslep. Det blir viktig at kommunen klarer å følge opp dette målet fremover, særlig med tanke på å redusere mengden fremmedvann som føres til Breiskallen renseanlegg. Vi forventer at arbeidet med å redusere innlekking vil føre til bedre driftsresultat ved renseanlegget.

9. Gjennomføring av tilsynet

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Samtaler og verifikasjoner 25. og 26. november 2015

Fylkesmannen hadde samtaler med i alt 6 ansatte i virksomheten. Dag én ble brukt til samtaler med personell og dokumentgjennomgang. Dag to fortsatte vi med intervjuer av personell og avsluttet med verifikasjon på Breiskallen renseanlegg.

Avsluttende møte 7. desember 2015

Fylkesmannen presenterte funn etter revisjonen, oppdelt i avvik og anmerkninger.

10. Deltakere

Oversikten viser funksjoner som har deltatt, markert med kryss i tabellen, ved møter og samtaler under revisjonen.

Funksjon	Formøte	Samtale	Sluttmøte
Driftssjef	X	X	X
Driftsenhetsleder vann og avløp	X	X	X
Prosjektleder vann og avløp	X	X	X
Arbeidsleder avløp	X	X	X
Driftsoperatør	X	X	X
Miljørådgiver	X		